

Datum

2024-04-10

Adress

205 80 Malmö

Diarienummer

ASN-2024-4835

Yttrande

Till

Kommunstyrelsen

Remiss angående Remiss Utbildningsdepartementet - Skärpta krav i SFI

STK-2024-495

Arbetsmarknads- och socialnämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Arbetsmarknads- och socialnämnden bedömer att utkastets olika förslag kan innebära positiva effekter i form av att fler kvinnor och män läser sfi, att fler fullföljer sfi och till högre genomströmning.

Samtidigt riskerar förslaget till tidsbegränsning av sfi i avsnitt 6.4. att utesluta en stor grupp Malmöbor från fortsatt svenskundervisning trots att de inte har tillräckliga svenskkunskaper.

I utkastet till lagrådsremiss saknar nämnden förslag till förstärkningar av sfi, som skulle kunna möjliggöra att fler elever med kort utbildning klarar utbildningen inom föreskriven tid.

Många som nekas fortsatt sfi kommer att vara hänvisade till att ansöka om ekonomiskt bistånd för sig och sina familjer.

Nämnden bedömer att det kan innebära konsekvenser i form av ökade kostnader för långvarigt försörjningsstöd och stora utmaningar i att erbjuda adekvata insatser i planeringen mot egen försörjning.

Arbetsmarknads- och socialnämnden instämmer inte med förslaget om tidsbegränsning av sfi i avsnitt 6.4 och förslaget om ikraftträdande den 1 januari 2025 i kapitel 8.

Nämnden saknar en konsekvensbeskrivning av vad tidsbegränsningen av sfi innebär för gruppen elever som inte kommer att klara kursen inom stipulerad tid och bedömer att det därtill behöver göras en analys av hur samhällets stöd till denna grupp ska se ut.

Yttrande

Ökade drivkrafter

Gällande förslaget i avsnitt 6.4 om att införa en tidsbegränsning av sfi bedömer arbetsmarknads- och socialnämnden att tidsbegränsningen i många fall kan utgöra en drivkraft som gör att den individuella studieplanen och inläringen blir mer målinriktad för både elev och lärare.

Malmöbor exkluderas från sfi

Nämnden ser att reglerna kring tidsbegränsning kommer att innebära att elever som inte har lärt sig svenska efter tre år, eller efter förlängning i upp till ytterligare tre år, kommer att stå utan möjlighet till fortsatt svenskundervisning.

För dessa personer är det ofta svårt att hitta alternativa planeringar och de riskerar att få svårt att integreras i samhället och klara sin försörjning.

Detta bedömer nämnden också kan innebära negativa konsekvenser för deras barn.

Avsaknad av förslag om förstärkningar av sfi

I förslaget till lagrådsremiss saknar arbetsmarknads- och socialnämnden förslag till förstärkningar av sfi, som skulle kunna möjliggöra att fler elever med kort utbildningsbakgrund klarar utbildningen inom föreskriven tid.

Sådana förslag till förstärkningar bedömer nämnden är nödvändiga för att nå önskade resultat.

Konsekvenser av regelverk för tidsbegränsning och förlängning

Tidsgränsen för sfi är satt till tre år från den tidpunkt då personen för första gången togs emot till utbildningen och inte utifrån tid i utbildning. Detta riskerar att drabba elever som haft avbrott på grund av exempelvis sjukskrivning, arbete eller föräldraledighet.

Nämnden ser att särskilt kvinnor riskerar att missgynnas då de oftare är föräldralediga än män.

Möjligheten till förlängning sex månader i taget vid särskilda skäl finns i upp till ytterligare tre år, men här blir huvudmannens bedömning och beslut helt avgörande för den enskildes rätt till fortsatta studier.

Nämnden bedömer att elever som har haft avbrott under de första tre åren ändå riskerar att nekas förlängning av huvudmannen om denne bedömer att eleven inte gör tillräckliga framsteg i utbildningen.

Det finns här en risk för bristande likvärdighet när olika huvudmän ska göra bedömningar och fatta dessa beslut.

Långvarigt försörjningsstöd / Utmaningar gällande insatser mot egen försörjning

Många av de Malmöbor som nekas fortsatt sfi kommer att vara hänvisade till att ansöka om ekonomiskt bistånd för sig och sina familjer.

Nämnden bedömer att det kan innebära konsekvenser i form av ökade kostnader för långvarigt försörjningsstöd och stora utmaningar i att erbjuda adekvata insatser i planeringen mot egen försörjning, särskilt då möjligheten att kombinera exempelvis arbetsmarknadsinsatser med sfi kommer att vara stängd för Malmöbor som har förbrukat sin rätt till sfi.

Behov av översyn av lagstiftning

I 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (SoL) anges att den som inte kan försörja sig men som kan arbeta har rätt till försörjningsstöd om han eller hon står till arbetsmarknadens förfogande, i vilket ingår att vid behov delta i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare eller motsvarande utbildning vid folkhögskola.

Arbetsmarknads- och socialnämnden bedömer att förslaget om tidsbegränsning av sfi kräver att lagstiftaren ser över skrivningarna 4 kap. 1 § SoL i förhållande till att alla inte längre kommer ha rätt att delta i sfi.

Svårigheter att göra bedömningar utifrån andra pågående utredningar

Nämnden vill lyfta svårigheterna med att göra bedömningar kring förslaget om tidsbegränsning av sfi utan att ha en klar bild av vilka förslag andra pågående utredningar kommer att landa i.

Ett exempel är utredningen om en ny modell för kvalificering till socialförsäkring och ekonomiskt bistånd för nyanlända och icke-medborgare, där en kommitté bland annat ska ta ställning till om godkänt deltagande i kurser i svenska språket och samhällsorientering ska kunna utgöra villkor för kvalificering till de bosättningsbaserade socialförsäkringsförmånerna. ¹

Nämndens bedömning

Arbetsmarknads- och socialnämnden instämmer inte med förslaget om tidsbegränsning av sfi i avsnitt 6.4 och förslaget om ikraftträdande den 1 januari 2025 i kapitel 8.

Nämnden saknar en konsekvensbeskrivning av vad tidsbegränsningen av sfi innebär för gruppen elever som inte kommer att klara kursen inom tre kalenderår eller efter förlängningar i upp till ytterligare tre år och bedömer att det därtill behöver göras en analys av hur samhällets stöd till denna grupp ska se ut.

¹ [dir--2023-149-en-ny-modell-for-kvalificering-till-socialforsakring-och-ekonomiskt-bistand-for-nyanlanda-och-icke-medborgare.pdf \(regeringen.se\)](#), sid 7

Ordförande

Sedat Arif

Förvaltningschef

Britt-Marie Pettersson

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden.]